

N. Hannink Landschapsvormgeving
t.a.v. N. Hannink
Oldenzaalseweg 38
7651 KC Tubbergen

Datum: 25-6-2018
Ons kenmerk: Projectnummer 1521
Betreft: Briefnotitie natuurwaardenonderzoek aanleg parkeerplaats voor Ria's Eetcafé

Geachte heer Hannink, beste Niek,

Inleiding

In verband met de voorgenomen aanleg van enkele parkeerplaatsen tegenover Ria's Eetcafé op de hoek Uelserweg met de Vleerhoeksweg, hebben wij op 12 april 2018 een quickscan natuurwaardenonderzoek uitgevoerd. Doel van het onderzoek was het bepalen van de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming. Op onderstaande afbeelding wordt het onderzoeksgebied weergegeven. Vanwege de eenvoud van de onderzoeksvraag rapporteren we middels deze briefnotitie onze bevindingen. Voor een impressie van het plangebied verwijzen wij naar de bijlage.

Begrenzing van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied wordt met de gele lijn aangeduid.

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een deel van een voormalig agrarisch erf en bestaat uit grasland, ruigte en erfverharding. In het plangebied liggen nog de restanten van twee kuilvoerplaten.

Voorgenomen activiteit

Het voornemen is om parkeerplaatsen te ontwikkelen op een voormalig deel van een agrarisch erf. Om deze parkeerplaatsen aan te kunnen leggen wordt de aanwezige vegetatie vergraven, evenals de aanwezige keerwanden van de sleuvsilo's. De in het plangebied aanwezige natuurlijke opslag van bomen en struiken zal verwijderd worden. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Weergave van het wenselijke eindbeeld (bron: Hannink Landschapsvormgeving)

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit

De invloedssfeer van de voorgenomen fysieke activiteit is lokaal. Mogelijk zijn tijdens de werkzaamheden geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn echter incidenteel en kortstondig zodat deze niet zullen leiden tot een significante verstoring van beschermde faunasoorten of de aantasting van beschermde habitats. Het onderzoeksgebied wordt gelijk gesteld aan het plangebied.

Onderzoeksmethode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 12 april 2018 tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x60) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. Het onderzoek is uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden: bewolkt, droog, wind 2-3 Bft, 14°C. Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.Leemreise¹.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels. Half april bezetten sommige vogelsoorten al de broedplaats en hebben sommige soorten al een bezet nest, maar nog niet alle

¹ Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreise. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks ca. 200 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland.

zomergasten zijn al terug uit de winterverblijfplaats. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar deze dieren, inclusief onderzoek naar voortplantingslocaties. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Alle vleermuissoorten hebben in deze tijd van het jaar de winterverblijfplaats verlaten en bezetten de zomerverblijfplaats(en). De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kraam-, winter- en paarverblijven van vleermuizen.

Potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken in het plangebied. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute.

Amfibieën

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor verspreidingsonderzoek naar deze dieren. Sommige soorten hebben de winterverblijfplaats verlaten en bezetten mogelijk al de voortplantingslocatie. Sommige andere soorten zitten nog verscholen in de winterverblijfplaats (o.a. bastaardkikker).

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van overige beschermde faunasoorten zoals reptielen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplantenvaren (kleine vlotvaren), haften (oeveraas) en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft) omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van soorten ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren en reptielen.

Resultaten

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige vogelsoorten, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt functioneel leefgebied voor andere beschermde flora- of faunasoorten.

Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk nestelen soorten als tijaft, zwartkop en grasmus in het plangebied. Deze soorten nestelen in de dichte ruigte. Door het rooien van beplanting tijdens de voortplantingsperiode worden mogelijk bezette vogelnesten beschadigd en vernield. Hierdoor kunnen eieren vernield worden en (jonge) vogels verwond en gedood worden.

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van grondgebonden zoogdiersoorten als bruine rat, dwergmuis, aardmuis, bosmuis, mol, haas, vos en ree. Voor genoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten soorten als mol, bruine rat, bosmuis en aardmuis er ook een rust- en/of voortplantingslocatie. Deze soorten bezetten een rust- en/of voortplantingslocatie in hopen in de grond, of in de dichte vegetatie boven de grond (dwergmuis). Door het bouwrijp maken van het plangebied worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het plangebied als functioneel leefgebied van grondgebonden zoogdieren af.

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene en weinig kritische amfibieënsoorten als kleine watersalamander, bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad. Deze soorten benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied en bezetten er mogelijk een (winter)rustplaatsen. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in hopen en gaten in de grond en in/onder de strooisellaag. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer, de ligging in de stad en de ligging van het plangebied op enige afstand van geschikte voortplantingswateren, is de betekenis van het plangebied als functioneel leefgebied zeer gering.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten is het niet uitgesloten dat een enkele kikker of kleine watersalamander verwond of gedood wordt en dat een (winter)rustplaats beschadigd of vernield wordt. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied mogelijk iets af.

Vleermuizen vliegen mogelijk over het plangebied tijdens het foerageren rond de randen en kronen van bomen buiten het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen ontbreken er.

Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en de vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk beschadigen of vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Wettelijk kader

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader moet zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

Wettelijke consequenties

Vogels

Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het beschadigen/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus–februari. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende vogelsoorten niet beschermd.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.*

Grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield. Voor de grondgebonden zoogdiersoorten die rust- en/of voortplantingslocaties in het plangebied bezetten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties' (of de soort is niet beschermd zoals de mol en bruine rat). De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

In het kader van de zorgplicht wordt het volgende geadviseerd: Om te voorkomen dat hulpeloze jonge grondgebonden zoogdieren in hun nesten verwond en/of gedood worden als gevolg van het bouwrijp maken van het plangebied, wordt geadviseerd om deze werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode van grondgebonden zoogdieren. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september–maart.

Wettelijke consequenties:

- *Geen (Zorgplicht)*

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield. Voor de in het plangebied voorkomende soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van (winter)rustplaatsen en voortplantingslocaties'. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb. In het kader van de zorgplicht worden geen specifieke maatregelen voorgesteld.

In het kader van de zorgplicht wordt het volgende geadviseerd: Om te voorkomen dat amfibieën tijdens de winterrust verstoord, verwond of gedood worden, wordt geadviseerd om de beplanting te rooien en het plangebied bouwrijp te maken buiten de winterrustperiode van amfibieën. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is april– september.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen (zorgplicht)*

Conclusies

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten² geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen beschadigen en te vernielen. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, vleermuis-, amfibieën- en beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Deze soorten benutten het onderzoeksgebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er ieder voorjaar vogels in de te rooien beplanting, bezetten sommige grondgebonden zoogdiersoorten er een rust- en voortplantingslocatie en bezetten sommige amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats. Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied.

Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Voor de grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten die een (winter)rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties' (of de soort is niet beschermd). Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied niet aangetast. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is de betekenis van het plangebied voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën (zeer) gering. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk slechts enkele individuen verwond en/of gedood. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten rekening te houden met de ecologie van amfibieën en grondgebonden zoogdieren.

Conclusie

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of vergunning aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren in overeenstemming met wet- en regelgeving voor beschermde soorten en -gebieden.

² Zie bijlage 2 van dit rapport

Bijlage

